

Lehdistötiedote

Luxemburg, 22. lokakuuta 2020

EU ei vielä hyödynnä täysimääräisesti virastojensa potentiaalia

EU:n virastot ovat koko ajan tärkeämpiä unionille, mutta on arvioitava paremmin, miten ne voivat palvella EU:n kansalaisia vaikuttavalla tavalla. Tämä on Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tänään julkaiseman erityiskertomuksen johtopäätös. Tilintarkastustuomioistuin on antanut tarkastuslausuman, jonka mukaan kahta virastoa lukuun ottamatta kaikkien EU:n virastojen tilit varainhoitovuodelta 2019 ovat luotettavia. Näin tilintarkastustuomioistuin vahvisti myönteiset tulokset, joista se on raportoinut myös aiempina vuosina. Euroopan tilintarkastustuomioistuin arvioi lisäksi ensimmäistä kertaa, kuinka hyvät edellytykset EU on luonut sille, että virastot voivat toteuttaa EU:n toimintapolitiikkoja kaikkien yhteiseksi hyväksi. Tarkastajien mukaan tarvitaan enemmän verkostoitumista ja yhteistyötä – samoin kuin lisää joustavuutta virastojen perustamisessa, toiminnassa ja mahdollisessa lakkauttamisessa.

”Kuten joka vuosi, tilintarkastustuomioistuin kävi läpi kaikkien EU:n virastojen varainhoidon ja totesi, että virastojen tilit olivat riittävän hyvässä kunnossa”, toteaa kertomuksista vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Alex Brenninkmeijer. ”Ensimmäistä kertaa tilintarkastustuomioistuin selvitti myös sitä, miten virastot kaiken kaikkiaan edistävät EU:n toimintapolitiikkoja ja lisäävät yhteistyötä kansalaisten hyödyksi. Tarkastajat ehdottavat, että virastojen yhteistyötä vahvistetaan ja niitä siten kehitetään asiantuntemuksen ja verkostoitumisen keskuksina EU:ssa.”

Varainhoito. Kaiken kaikkiaan tarkastajat vahvistivat myönteiset tulokset, joista he olivat raportoineet aiempina vuosina. He antoivat puhtaan lausunnon kaikkien tarkastettujen 41 viraston tilinpäätöksistä varainhoitovuodelta 2019. Toisin sanoen virastojen tileissä annetaan oikeat ja riittävät tiedot virastojen taloudellisesta asemasta sekä niiden toimien tuloksista ja rahavirroista kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Tarkastajat totesivat myös, että virastojen tulo- ja maksutapahtumissa ei ollut juuri lainkaan laillisuuteen ja sääntöjenmukaisuuteen liittyviä virheitä. Poikkeuksena tästä olivat Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (ACER) ja Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO), joiden maksuissa oli joitakin ongelmia. Tarkastajat korostavat, että virastojen on edelleen parannettava varainhoitoaan ja tällöin keskitettävä huomionsa muun muassa julkisiin hankintoihin, eturistiriitojen hallinnoimiseen ja palvelukseenottomenettelyihin.

Tuloksellisuus. Euroopan tilintarkastustuomioistuin on aiemmin keskittynyt yksittäisten virastojen tuloksellisuuteen. Nyt tarkastajat ovat määrittäneet kaksi keskeistä kriteeriä, jotka kaikkien EU:n virastojen olisi täytettävä voidakseen edistää EU:n toimintapolitiikkoja vaikuttavammalla tavalla.

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Kertomus on kokonaisuudessaan luettavissa sivustolta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Ensinnäkin tarkastajat tutkivat, oliko virastojen elinkaari riittävän joustava, jotta virastot voisivat edistää toimialaansa kuuluvaa EU:n toimintapolitiikkaa ja palvella eurooppalaista yhteistyötä muuttuvassa globaalissa ympäristössä. Tältä osin tilintarkastustuomioistuin totesi, että tapa, jolla virastoja perustettiin, jolla ne toimivat ja jolla ne tarvittaessa lakkautettiin, ei ollut riittävän joustava. Joillakin politiikka-aloilla toimii useita virastoja, ja tämä voi johtaa siihen, että virastojen tehtävät ja/tai toimet voivat muodostua päällekkäisiksi.

Toiseksi tarkastajat tutkivat, missä määrin virastot toimivat asiantuntemuksen ja verkostoitumisen keskuksina EU:n toimintapolitiikkojen täytäntöönpanossa. Tarkastajat totesivat, että virastojen potentiaalia ei hyödynnetä täysimääräisesti. Joissakin virastoissa tarkastajat havaitsivat liian mutkikkaita tai liian heikkoja hallintojärjestelyjä. Esimerkiksi joidenkin virastojen hallintoneuvostot ovat varsin suuria, minkä vuoksi päätöksenteko voi toisinaan olla tehotonta ja hallintokustannukset voivat kasvaa melkoisiksi. Lisäksi vaikka hallintoneuvostot on pantu kokoon siten, että asioiden käsittelyssä voidaan ottaa huomioon monia kansallisia näkökantoja, kokoonpanolla ei taata jäsenvaltioiden sitoutumista.

Tarkastustulokset viittaavat lisäksi siihen, että jotkin virastot olisivat voineet huolehtia tehtävistään kokonaisvaltaisemmin, jos ne olisivat saaneet enemmän tukea jäsenvaltioilta, toimialtaan, komissiolta tai muilta virastoilta. Tarkastajat totesivat myös, että vaikka virastojen panos EU:n toimintapolitiikkojen sekä yhteistyön edistämisessä on merkityksellinen, tuota panosta ei mitata selkeästi eikä siitä kerrota yleisölle selkeällä tavalla. Myös kansainvälinen toiminta on vähäistä, vaikka joitain hyviä tuloksia onkin saatu aikaan esimerkiksi lentoliikenteen ja oikeudellisen yhteistyön aloilla.

Jotkin tarkastajien esiin tuomat riskit vaikuttavat sekä varainhoitoon että tuloksellisuuteen. Tällainen riski on esimerkiksi taloudellisten ja henkilöresurssien riittämättömyys eräissä tapauksissa. Jotkin virastot ovat liian riippuvaisia työstä, jota ulkoiset toimeksisaajat tekevät kriittisissä toiminnoissa, ja tällainen riippuvuus synnyttää julkisiin hankintoihin liittyviä riskejä. Jotkin virastot eivät ehkä ole riittävän reaktiivisia siten, että ne mukauttaisivat työohjelmiaan tai talousarvioitaan nopeasti muuttuvan ympäristön mukaisesti. Tämä voi johtua sääntelyyn liittyvistä syistä tai viraston hallintotavasta. Joillakin virastoilla puolestaan on jatkuvasti liian vähän resursseja samalla kun toiset eivät saa vuotuisia talousarviovarojaan käytettyä.

Tarkastajat suosittavat, että komission ja virastojen olisi yleisesti ottaen

- arvioitava virastojen toiminnan johdonmukaisuutta huolellisemmin koko niiden elinkaaren aikana ja mukautettava resursseja sen mukaisesti
- arvioitava tehottomuuksia hallintotavassa ja parannettava tilivelvollisuutta ja tuloksellisuusraportointia siten, että huomiota kiinnitetään sekä virastojen toimintoihin että niiden panokseen toimintapolitiikkojen täytäntöönpanossa
- autettava kutakin virastoa toiminaan politiikka-alansa täysimääräisenä asiantuntemuksen ja verkostoitumisen keskuksena.

Taustatietoja

EU:n virastoille on tyypillistä, että niiden hallintorakenteet, toimivaltuudet ja tehtävät eroavat toisistaan. EU on vuosien kuluessa perustanut laajan kirjon virastoja vastaamaan moniin erilaisiin haasteisiin. Useimmat virastot saavat rahoituksensa lähes kokonaan EU:n talousarviosta, ja niiden varainhoito on läpinäkyvää, sillä Euroopan tilintarkastustuomioistuin tarkastaa niiden vuotuiset tilinpäätökset. Kuten tilintarkastustuomioistuin on aiemmin todennut monissa yksittäisten virastojen tuloksellisuustarkastuksissa, on kuitenkin vaikeampaa arvioida, kuinka hyvin virastot selviävät niille kuuluvista tehtävistä. Tarkastajat ovat vuosien mittaan toistuvasti huomauttaneet, että on tarpeen parantaa hallintotapaa, tilivelvollisuutta ja tuloksellisuusraportointia. Euroopan tilintarkastustuomioistuin on tänä vuonna ensimmäistä kertaa täydentänyt EU:n virastojen

varainhoitoon liittyviä vuosikertomuksia yleisellä arviolla, jossa selvitetään, millaisissa olosuhteissa virastot palvelevat unionia, jäsenvaltioita ja suurta yleisöä.

Vuosikertomus EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2019, yksityiskohtaiset tarkastuslausumat kustakin virastosta sekä erityiskertomus 22/2020 *EU:n virastojen tulevaisuus – joustavuutta ja yhteistyötä voidaan vielä lisätä* ovat luettavissa Euroopan tilintarkastustuomioistuimen verkkosivulla (eca.europa.eu) 23 EU:n kielellä. Euroopan tilintarkastustuomioistuin on ryhtynyt toimenpiteisiin covid-19-pandemian torjumiseksi. Ks. tarkemmat tiedot [täältä](#).

Kertomusta koskevat tiedustelut: Claudia Spiti – sähköposti: claudia.spiti@eca.europa.eu matkapuhelin: (+352) 691 553 547